

WAUTERS (Gustaaf), Missionaris (Hamont, 16.8.1898 - Borgerhout, 18.9.1950). Zoon van Eugenius en van Hendrix, Maria.

De «vuurvreter» Gust onderbrak zijn humaniora te Asse om als jongste vrijwilliger dienst te nemen in het leger in het begin van de eerste wereldoorlog.

Vier zware jaren heeft hij gestaan als gewoon soldaat van 2^e klas aan het front in de modder van de IJzer met al wat dat inhoudt aan lijden, doch altijd moedig bereid tot elke opdracht. Gewond en gevangen genomen in de slag van Langemark tijdens het laatste groot en zegenrijk offensief, verdroeg hij de krijgsgevangenschap niet en ontsnapte in volle winter in Duitsland om toch na weinige dagen terug gevangen te worden.

In het kamp vernam hij dat een zijner oudere broers, scholastiek, M.S.C. en brankardier aan het front in diezelfde slag gesneuveld was. Hij besloot daarop met zijn gewone edelmoedigheid de plaats van zijn broer in te nemen als missionaris van het H. Hart.

Zodra het na de bevrijding en de demobilisatie mogelijk werd ging Gust weer aankloppen aan het missieseminarie te Asse, om de humaniora af te maken tussen jonge snaken en onderworpen aan de tucht van een internaat. Men kan zich voorstellen wat zulks aan verbeteren moed en geduld eiste van een volwassen mens met de ervaring van vier dolle oorlogsjaren. Na voleinding van het noviciaat te Marseille en de hogere studies te Leuven werd hij priester gewijd op 1.8.1926.

In Kongo (vertrokken op 28.2.1928) kon P. Wauters ten volle zijn grote gaven van ijver, edelmoedigheid, vurige werkzaamheid, enz. ontplooiën, te Bamanya, Bokuma, Bolima, Flandria en als stichter en organisator (de materiële uitbouw van Boteka en Bolima zijn hoofdzakelijk zijn werk) en als reispartner.

Deze laatste opdracht bracht hem vanuit Botaka-Flandria in nauw contact met de Batswa-pygmeëen, waarvoor hij dan ook weldra van de bisschop een speciale opdracht kreeg, zodat hij algemeen bekend werd als «Vader der Batswa».

Als bijlage van zijn apostolaat onder die bevolking kwam een pak aantekeningen over hun leven, dat de basis geworden is van een (jammer niet uitgegeven) monografie.

Zijn uitgebreide persoonlijke kennis van dat volk door dagelijks en jarenlang contact bracht hem wel in opspraak bij het koloniaal bestuur, dat over sommige zaken andere meningen had, en vooral op het gebied van demografie en toestanden tegenspreken vond in hetgeen Pater Wauters vertelde en schreef.

Op dat punt waren die heren vlug op de tenen getrapt, vooral de agenten die er meer rechtstreeks bij betrokken waren.

De laatste jaren in de missie had hij groeiende last met het hart. Dit was niet verwonderlijk na de vier zware jaren aan de IJzer en de nooit te temmen vurigheid in allerlei werkzaamheden in Kongo, met zware lichamelijke inspanningen en soms niet mindere zorgen op financieel en administratief vlak.

De toestand verbeterde niet onder zijn laatste verlof. In Leuven was ik meermalen getuige van beginnende krisissen, vooral bij plotse overgang van warme op koude temperatuur.

De laatste dagen in Borgerhout met de voorbereidingen en bezoeken in het vooruitzicht van de aanstaande terugreis naar Kongo waren ook voor het hart geen rustperiode. Op een morgen kreeg hij een kleine aanval in de sakristie maar kon nog de H. Mis lezen. In de voormiddag wilde hij nog even een dringend afscheidsbezoek brengen in de stad. Pater Overste trachte hem te weerhouden wegens de waarschuwing in de vroege morgen. Doch Pater Gust wees op de noodzaak van dat bezoek en ging naar de nabije tramhalte. Voor hij zover was stortte hij op de hoek van de straat in elkaar. Het hart had

het definitief begeven.

Eretekens: Ridder in de Orde van Leopold II, van de Leeuw, van de Kroon. Hij was ook drager van het Oorlogskruis 1914-18, het Vuurkruis met de Herinneringsmedaille, de Overwinningsmedaille en de «Médaille du Congo de 2e classe».

Bibliogr.: Negerpsychologie, *Ons Volk Ontwaakt*, 16: 86 (1930). — Op zoek naar Pygmeëen, *Ons Volk Ontwaakt*, 16 (1930); 17 (1931): 480; 18 (1932): 491; 19 (1933): 512. — Ngonji, *Annales*, Borgerhout, 45 (1934): 52-77. — Mort et enterrement, *Annales*, Borgerhout, 45 (1934): 270. — Maya, *Annales*, Borgerhout, 46 (1935): 197. — Protection des biens, *Annales*, Borgerhout, 46 (1935): 125-145. — Jeunesse batswa, *Annales*, Borgerhout, 46 (1935): 53. — Au pays des pygmées, *Annales*, Borgerhout, 48 (1937): 12. — L'institution du Nkum, *Annales*, Borgerhout, 48 (1937): 152. — De Pygmeëen van den Evenaar, *Ons Volk Ontwaakt*, 23 (1937): 258, 274, 294, 310, 330. — La chasse des Batoa, *Almanach*, Borgerhout, 44 (1938): 8. — Les Pygmées du Moyen Congo, *Annales*, Borgerhout, 52 (1941): 86, 102-117. — Het Familieleven der halfdwergen, *Annalen*, Borgerhout, 50 (1939): 208-248. — De Bilima van de Batswa, *Kongo-Overzee*, 6 (1940): 95. — Esquisse congolaise, *Annales*, Borgerhout, 61 (1950): & 1952, 62.

7 september 1981.

G. Hulstaert.

[M.S.]

Provinciaal MSC Archief, Borgerhout. — *Analecta MSC* 9: 141. — *Annalen*, Borgerhout, 61 (1950): 129 bis. — *Annales*, Borgerhout, 61 (1950): 156-157. — *Provincialia MSC*, Borgerhout, september 1950. — Bibliografie van de Missionarissen van het H. Hart, Belgische Provincie, 1921-1971, Borgerhout 1971, 234-235. — Bibliografie van de Missionarissen van het H. Hart, Borgerhout, 1981, 86. — Bibliografie van de Missionarissen van het H. Hart, Borgerhout, 1982: 11. — 50 jaar in Zaire. Extra-editie van M.S.C. Kring, aug. 1975, 14: 42-44.